

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Meipoortstraat 14

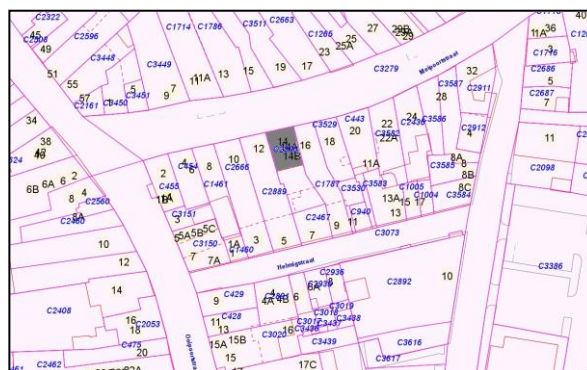
Monumentnummer : GM218

Straat : Meipoortstraat
Huisnummer : 14
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 DK

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 2890

Naam object : ---
Bouwjaar : 1907
Architect : H.C. Bloemendaal
Bouwstijl : Neo-rennaissance/Jugendstil (interieur)
Oorspronkelijke functie : winkel/woonhuis
Huidige functie : winkel/woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 19-06-2017
Datum aanwijzing : 20-02-2018

Situering

Pand gelegen aan de Meipoortstraat in de historische binnenstad van Doesburg. Het staat met de voorgevel in de rooilijn.

Opbouw

Tweelaags pand op een rechthoekige plattegrond. Het pand heeft een kelder, een begane grond, een eerste verdieping en een tweede verdieping onder een plat dak, waarvan het deel aan de straatkant met dakschilden is uitgevoerd. Aan de achterzijde

links een uitbouw tot en met de eerste verdieping en op de begane grond een enkellaags uitbreiding tot aan de achtergevel van het van oudsher bij het pand behorend pakhuis Helmichstraat 7, dat in het verleden kadastraal is afgesplitst.

Historie

De Meipoortstraat is gelegen binnen de zuidelijke uitbreiding uit 1343 van de historische stad die in 1237 stadsrechten kreeg en kort ervoor moet zijn gesticht. De straat functioneerde als toegangsweg van en naar de Meipoort, die in 1673 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV werd opgeblazen en niet werd herbouwd.

Beknopte bouwgeschiedenis

Het huis Meipoortstraat 14 dateert in haar bouwmassa mogelijk uit de late middeleeuwen. Behalve de bouwmuren en de kelder is uit deze bouwperiode voornamelijk niets bewaard gebleven. Het pand is in 1907 vrijwel integraal vernieuwd en met een bouwlaag verhoogd. In 1926 is aan de achterzijde een schuurtje aangepast. In 1948 is een plan ingediend om de winkelpui te wijzigen alsmede de indeling van de winkel en kantoor op de begane grond. In 1965 vond een verbouwing plaats waarbij de bovenwoning werd gesplitst en de gemetselde dakkapel aan de voorzijde werd vervangen door de huidige dakkapel. Tevens werd toen het onderste deel van de trap uit 1907 gesloopt en een nieuwe trap met bordes naar de twee bovenwoningen geplaatst in de gang uit 1948. In 2008 werd de winkelpui nogmaals gewijzigd en is ook de begane grondindeling aangepast.

Exterieur

Meipoortstraat 14 heeft een symmetrische, drie vensterassen brede bakstenen gevel van twee bouwlagen hoog. De gevel bestaat op de begane grond uit een pand brede winkelpui binnen een egaal gepleisterd kader. Boven de pui een gevelopbouw met drie schuifvensters met wisseldorpel op de eerste verdieping. De gevel wordt met een hoofdgestel afgesloten.

De puivulling op de begane grond bestaat uit een forse winkelruit rechts met links verdiept de entree tot de winkel en geheel links de entree met blinde deur naar de bovenwoning. Deze entree maakt deel uit van een oudere winkelpui uit 1948 die in 2008 is aangepast tot de huidige situatie. De deur is in het midden bekleed met geprofileerde verticale stroken hout waarin een ruitvormig spionnetje is opgenomen. De winkel deur is in 2008 vernieuwd.

De schuifvensters op de verdieping hebben schuin gemetselde lekdorpelstenen en worden ontlast met segmentbogen van oranjerode verblendsteen met verdiepte boogvelden, waarbinnen eenvoudig geometrisch tegelwerk. De onder- en bovendorpels worden in het metselwerk geaccentueerd door speklagen van portland cement. De wisseldorpels zijn door middel van gestucte aanzetten van speklagen benadrukt.

Boven de vensters zijn vier gesmede staafankers opgenomen.

De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een hoofdgestel, bestaande uit een architraaf, een fries van afwisselend rood en geel gebruikte verblendsteen en een kroonlijst op houten klossen waarin de goot is opgenomen. De klossen zijn in het fries benadrukt met stroken gele verblendsteen.

In het dakvlak boven de goot staat een forse drievaks dakkapel met zinken zijwangen en draairamen met erboven een klapraam in de buitenste vakken. Het middelste vak is gevuld met een vaste ruit in het kozijn. De dakkapel is met een flauw zadeldak gedekt. De dakvlakken zijn gedekt met donkergrijs gesmoorde kruispannen en worden met boeiboord en zinken kraal afgesloten.

De achtergevel is in 1907 geheel nieuw opgetrokken en is op de begane grond links tweemaal met een enkellaags uitbouw uitgebreid. Aan de tuinzijde heeft de achterste uitbouw een viervaks pui. Vanaf de achterzijde gezien is op de eerste verdieping links een zesruits schuifvenster met wisseldorpel aanwezig en in de middelste vensteras een verlengd schuifvenster met toegangsdeur naar het dakterras op de uitbouw van de begane grond. Rechts staat een gemetselde tweelaags, plat gedekte uitbouw (gerealiseerd in 1907) met een zesruits schuifvenster op de eerste verdieping, aan de bovenzijde ontlast met een gemetselde rollaag. Eveneens rechts een forse, gemetselde schoorsteen met een twee maal uitkragende beëindiging en een drietal grespijpen als uitstroomopening.

Op de tweede verdieping een tweetal zesruits schuifvensters met wisseldorpels met rechts een verlengd kozijn waarin een deur toegang geeft tot en dakterras op het platte dak van de uitbouw. De schuifvensters in de achtergevel van het hoofgebouw zijn ontlast met strekse bogen.

De achtergevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een eenvoudig geprofileerd boeiboord en een zinken kraal. Eenvoudige, gesmede staafankers markeren de verdiepingvloeren en de balklaag van de platte dakconstructie. De beide blinde zijgevels zijn tot de vloer van de tweede verdieping met portlandcement gepleisterd, erboven zijn ze in kruisverband gemetseld in schoon metselwerk met voegwerk.

Interieur

Kelder: is toegankelijk via een luik in de vloer van de winkel, ter hoogte van de achtergevel van het hoofdhuis boven de grond. Een houten steektrap voert naar beneden. De kelderplattegrond bestaat uit een tonggewelfde ruimte rechtsvoor aan de straat. Deze ruimte heeft de kruin van het gewelf haaks op de straat en krijgt daglicht middels een centraal in de kelder geplaatst kelderlicht in de voorgevel. Een smalle kelderruimte met segmentvormig tonggewelf verbindt de toegang aan de achterzijde met de kelderruimte aan de straat. De geboorte van het gewelf is hoog aangezet. De beide ruimtes zijn geheel gepleisterd. Aan het eind van dit kelderdeel is een niet meer in gebruik zijnde bakstenen keldertrap. Via een overwelfde bajonetachtige toegang bereikt men dan de houten steektrap naar het kelderluik in de winkel.

Begane grond: de indeling bestaat uit een ongedeelde winkelruimte waar links een trapopgang is uitgespaard voor de bovenwoning. De winkel is voorzien van een moderne inrichting en afwerking. Een oudere afwerking of constructie is niet waargenomen. Een verlaging in het plafond aan de achterzijde, alsmede een beklede kolom markeert de positie van de achtergevel van het hoofdpand. Door een verlaagd systeemplafond zijn alle eventuele oudere plafonduafwerkingen en constructieve elementen aan het zicht onttrokken. Een viervaks pui in de uitbouw (1948) aan de achterzijde zorgt voor daglichttoetreding en zicht op het achterom naar de Helmichsteeg. Een deur links voert naar een moderne pantry en een erachter gesitueerd magazijn. Een luik in de winkelvloer geeft toegang tot de kelder.

Eerste verdieping: een rechte steektrap met tussenbordes en kwart aan de bovenzijde geeft toegang tot de overloop op de eerste verdieping. Hier geven twee vlakke, moderne deuren toegang tot de bovenwoningen op de eerste verdieping en de tweede verdieping. De woning op de eerste verdieping heeft een indeling met centrale gang van vertrekken aan de achter en voorzijde waarop de deuren uitkomen van de verschillende kamers. Dit zijn alle vlakke deuren, in een aantal gevallen is sprake van paneeldeuren waarop hardboardplaten zijn gespijkerd. Architraaflijsten zijn breed en vlak. Aan de straatzijde bevinden zich twee kamers en-suite naast elkaar, waarbij de suitedeuren in het verleden zijn verwijderd. Beide vertrekken zijn voorzien van een stucplafond met centraal ornament in Jugendstil-vormen. Het grote stucplafond is bovendien voorzien van hoekornamenten in Jugendstil met zweepslagmotief en fleurale decoratie. De hoeken zijn met gedecoreerde perklijsten onderling verbonden. De stucdecoratie is tevens aanwezig in het fries van het hoofdgestel boven de schouw in het grote vertrek. In het fries wordt een centraal geplaatst hoofdmedaillon geflankeerd door zweepslag en fleurale decoratie. De schouw zelf is uitgevoerd in zwart marmer van Mazy waarin eenvoudige, geometrische Jugendstil in de trant van de Weense school is aangebracht. De beide vertrekken krijgen daglicht door middel van drie enkelruits schuiframen met wisseldorpel, daterend uit 1907. De gang en de overige vertrekken hebben recente plafonds die deels met gipsplaten zijn afgewerkt. Rechtsachter een vertrek dit middels een schuifvenster daglicht krijgt, centraal links een keuken met moderne afwerking dat met een bovenlicht daglicht krijgt en linksachter in de uitbouw een laatste vertrek. Dat krijgt daglicht middels een zesruits schuifvenster. Aan paumelles hingen in het verleden zonneblinden. In het verlengde van de gang geeft een moderne deur in een naar beneden verlengd venster toegang tot een dakterras.

Tweede verdieping: de trap naar zolder is het bovenste, bewaard gebleven deel van de trap uit 1907 en begint met een drietal moderne traptreden en een klein bordes. Een vierkante trappaal markeert het begint van de verdreven, oude trap die is voorzien van een houten handlijst en houten, gedraaide balusters. Op de tweede verdieping komt de trap aan op een korte gang van voor naar achter, waaraan de verschillende vertrekken zijn gesitueerd.

Aan de straatzijde een woonkamer, die daglicht krijgt via een brede dakkapel. Centraal links een slaapkamer, alsmede rechts rechtsachter. Deze kamer krijgt daglicht via een zesruits schuifvenster met wisseldorpel. Een dergelijk schuifvenster is ook aanwezig in de keuken linksachter, in het verlengde van de gang. Een aangepast breed empire schuifvenster met zijlicht en deur naar een dakterras zorgt eveneens voor daglicht. In alle deze vertrekken is de constructie geheel achter modern plaatmateriaal weg getimmerd, ook deuren en architraaflijsten zijn overwegend nieuw. Wel komt de plattegrond sterk overeen met die van 1907, zodat het niet ondenkbaar is dat achter plaatmateriaal oudere afwerkingen schuilgaan. In ieder geval zijn aan de achterzijde belegstukken en vensterbanken uit 1907 bewaard gebleven.

Bouwdossiers

18-06-1907 plan voor het verbouwen van een winkelhuis voor K. Langeler
30-11-1926 verbouw schuurtje
14-07-1948 plan voor verandering winkel en woning voor G. Berkhoff
16-08-1965 veranderen winkel en woonhuis
22-10-2008 wijzigen winkelpui en plafond
26-10-2009 plaatsen airco-unit

Literatuur

N.b.

Waardering

Het pand dateert overwegend uit 1907 en is in 1948 en 1965 verbouwd. De beide zijmuren en de kelder zijn ouder. Afgezien van de winkelpui en het voorste dakvlak (dakkapel) is de voorgevelarchitectuur uit 1907 goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de redelijk goed bewaard gebleven gevelarchitectuur van H.C. Bloemendaal, de ligging in de rooilijn aan de straat, de gedeeltelijk bewaard gebleven historische indeling en de historische kelder.

Het object Meipoortstraat 14 is van enige architectuurhistorische waarde voor de gemeente Doesburg vanwege de gedeeltelijk bewaard gebleven gevelarchitectuur. Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de ruimtelijke samenhang met de buurpanden. Het pand is cultuurhistorisch van enige waarde vanwege de behouden gebleven typologie van winkel-woonhuis.